

Свети Сава горњокарловачки

Излази са благословом Његовог
Преосвештенства Епископа
горњокарловачког г. Герасима

Издавач:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа
„Мартурија“

Председник уређивачког одбора:

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
г. Герасим

Главни и одговорни уредник:

Архимандрит
мр Наум (Милковић)

Чланови редакције:

протојереј-ставрофор Славиша Симаковић
јереј Саша Лончина
ђакон Будимир Кокотовић
четец Марко Поповић
гђица. Снежана Орловић
гђа. Љубинка Тошева Karpowicz

Адреса уредништва:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа „Мартурија“
Вјекослава Клаића 4а

Контакт:

телефон: 00385 (0)47 642 531
факс: 00385 (0)47 642 532
е-mail: casopis@eparhija-gornjokarlovacka.hr

Тираж:

1.000 примјерака

Штампа се средствима Епархије
горњокарловачке. Часопис није
намијењен за продају.

Ваше донације намијењене нашем
издаваштву можете уплатити на
жиро-рачун Епархијског управног
одбора Епархије горњокарловачке:

IBAN HR57 2484 0081 1025 9512 2
Raiffeisen BANK Austria d.d.

Рукописи и фотографије се не
враћају. Текстови и прилози
објављени у часопису представљају
ставове аутора.

ISSN 1334-3467

ЧАСОПИС
ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА МАРТУРИЈА • ГОДИНА XXI • БРОЈ 46 • ЈУЛ 2023 •

Ђакон Бранко Батало

ПРАВОСЛАВНИ ХРАМ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ЧОНОПЉИ

.....СТР. 2

Јереј Саша Лончина

ЗНАЧАЈ СВЕТЕ ТАЈНЕ ИСПОВЈЕСТИ ЗА ОНОГА КОЈИ ИСПОВЈЕДА САМОУБИЛАЧКЕ НАМЈЕРЕ

.....СТР. 6

Архиепископ Аверкије (Таушев)

КАКВО ТРЕБА ДА БУДЕ ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ?

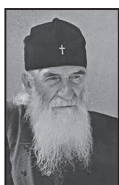
.....СТР. 12

Ђакон др Никола Лукић

КАРЛОВАЧКИ МИНЕЈ – МОЛИТВЕНО ПРАВИЛО СВЕТИХ ИСПОВЕДНИКА И МУЧЕНИКА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИХ

.....СТР. 15

Свети Јустин Ћелијски

ЗАШТО И КАКО ЧИТАТИ СВЕТО ПИСМО

.....СТР. 17

Свештеник Павле Сержантов

КУЛТ НЕЧИСТЕ СИЛЕ

.....СТР. 21

Анастасија Коралија

ТРЕЋИ МАЈ

.....СТР. 23

www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

АКТУЕЛНОСТИ

Вијести презете са интернет
презентације епархије горњокарловачке

.....СТР. 24

ПРАВОСЛАВНИ ХРАМ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ЧОНОПЉИ

На дан Светог Архангела Михаила, 21. новембра 1945. године, српски православни народ са подручја Кордуна, који је био насељен просторно између река Мрежнице и Коране и околине (Плашки, Вргинмост, Вељун, Садиловац...) бива колонизован у два суседна села на подручју општине Сомбор – Чонопљу и Кљајићево. Поред ових места, православни Срби са Кордуна насељавају и места као што су Лаћарак, Рума, Инђија, Стара и Нова Пазова, као и друга места по Србији и СФР Југославији.

Кад су у питању Чонопља и Кљајићево, ова места су већински била насељена немачким и мађарским становништвом, што није одувек био случај. Наиме, по попису из 1752. године се види да је у Чонопљи живело становништво које је досељено са простора реке Буне (у Херцеговини). У истом веку, после добијених ратова против Отоманске империје, Хабзбуршка монархија, желећи да осигура јужне покрајине, прибегава колонијалној политици те насељава немачко становништво у таласима током 18. века.

Један од првих помена да православни Срби живе у Чонопљи јесте извештај из 1905. године Епархије бачке који је послат Управи Карловачке Митрополије, где стоји да у Чонопљи има 4861 душа, од којих Срба има 8.

Ствари се увелико мењају после Другог светског рата. Не дочекавши крај рата, већ крајем 1944. неколико стотина Немаца бежи из Чонопље заједно са Вермахтом. Пошто су Силе Осовине капитулирале 1945. године, једна од првих одлука, коју доноси ново руководство Југославије, јесте да се протера или затвори преостало немачко становништво. Ово се дешава на простору целе Војводине. Самим овим чином многа војвођанска села, бивају очишћена од немачког становништва. То, међутим, није био случај са Чонопљом, где је остало неколико немачких породица и више од хиљаду становника Буњеваца и Мађара.

Да би се одлука у потпуности спровела у дело, и да већина села не би била празна, руководство СФР Југославије насељава

војвођанска села из мноштва праваца. Углавном српско становништво. У празне поседе и куће дунавских Шваба и мађарских породица, уселавају се Срби пореклом из разних предела (Чонопља и Кљајићево – Кордун; Бачки Брестовац, Бачки Грачац, Апатин – Лика; Станишић и Риђица – Далмација; Српски Милетић, Каравуково и Оџаци – Јужни предели Србије; Сивац – Црна Гора; Пригревица – Лика и Банија; итд.)

Идеолошке вође покушавале су на све могуће начине да замене духовност, само је Црква била и остала духовни оријентир који вечно усмерава ка Богу. Црква има ту способност да невидљиво сабере и скупи оно што словесно промишља и сагледава духовне равни које су невидљиве нашим голим очима. Као што Црква то ради од оног дана када се сећамо Силаска Духа Светога на апостоле, тако је и 1945. допирала и тражила оно што припада Богу, а то је душа обраћена у вечну радост Царства Небеског. Иако је ово тема посвећена постојању и изградњи храма Пресвете Тројице у Чонопљи, није на одмет рећи да је већ од самог досељења на простор Војводине, православно становништво у Чонопљи имало духовну потребу за Црквом, што се да видети по извештају који је Народни Одбор из Чонопље послао Архијерејском намесништву у Сомбору, крајем новембра 1945. године, али о томе ће бити говора неком другом приликом.

Време, које је било обележено социјализмом и комунизмом, је за Цркву текло спорије. У свакој епархији, а тиме и парохији, верници су доживљавали свакодневна искушења и проблеме од својих родитеља, браће и сестара, другова. Свака иницијатива Српске Православне Цркве је наилазила на бедем. Тај бедем није био у тврдоћи цигле и бетона, арматуре и малтера, већ у окорелости срца. У природи је Цркве да сведочи Јеванђеље Христово, што Црква никад није одбацила ни гасила, већ тихим пламеном распламсавала своју молитву. Благословом светог Иринеја (Ћирића), Епископа бачког и исповедника, православни српски народ у Чонопљи је од свог доласка припадао првој

парохији при Светогеоргијевском храму у Сомбору. У матицама сомборске цркве се види да је крајишки народ био у допису и вези са свештенством те да су светотајински живели уз сомборске свештенике.

Из године у годину, из деценије у деценију, ово искуство је слабило, а чим слаби светотајинско искуство и додир Небеског, самим тим душа верника је све жеднија и све више вапи за Богом. Тек 1991. године, благословом Његовог Преосвештенства Иринеја, Епископа бачког, 1. јуна у Чонопљу долази први парох, свештеник Ранко Милојевић (тренутно службује у Жабљу). Парохија се звала чонопљанско-кљајићевска. Прегалаштвом, недавно преминулог, протојереја-ставрофора Чедомира Чалића свештеника из Сомбора, купљена је кућа за пароха у Чонопљи, поред места где је сада изграђен храм Пресвете Тројице. Тим поводом су направљена два печата: Управе парохије и Црквене Општине. Прва Литургија је служена на Васкрс 1992. године, а потом и на Ђурђевдан. Постојала је жеља да први православни храм у Чонопљи буде посвећен Великомученику Никомидијском, Светом Георгију, али ипак је одлучено да буде посвећен Пресветој Тројици

– Духовима. Подсетићемо да је и у центру Примишља, одакле махом и долази српски православни народ са Кордуна, постојао храм посвећен Пресветој Тројици.

Служило се на ливади поред парохијског дома. Народ би обезбедио оно што је било потребно са инструкцијама свештеника. У том тренутку када ничега није било, свештеник би позајмљивао одежде и богослужбене предмете из Светођурђевског храма у Сомбору да би се употпунила служба. Све се ово дешава до дана 29. октобра 1993. када Римокатоличка црква (Суботичка надбискупија) уступа свој храм Похођења Блажене Дјевице Марије и жупни уред на коришћење православним верницима и свештенству. Тадашњи парох Бранислав Игић се сели из Чонопље у Кљајићево, самим тим се и назив парохије мења у кљајићевско-чонопљанска са седиштем у Кљајићеву.

Ово није обесхрабрило верни народ у Чонопљи већ су предано тражили начина како да и сами изграде храм. После оца Бранислава, кратко службу врши протојереј Александар Басара, да би након оца Александра, дугогодишњу службу вршио протонамесник

Никола Кричка, избеглица из Епархије далматинске.

Уочи Божића 1996. Црквени одбор доноси одлуке о прослави Бадњег дана, о монтажи звона на плацу поред парохијског дома, а исто тако и о подизању капелице. Следеће године Црквеном одбору је предочен предлог за изградњу спомен храма. Темелји су изливени и освећени благословом Преосвећеног Епископа бачког Иринеја 2002. године, а до 2006. је завршено зидање храма.

Протонамесник Никола Кричка изненада умире 2006. године, далеко од свог родног краја, те бива сахрањен у Кљајићеву, а на његово место долази јереј Милош Јевросимов. Изграђивање храма у Чонопљи се наставља уз помоћ ктитора и приложника у виду приватника и фирми, али исто тако и верног народа. До 2010. године се постављају два крста од прохрома, позлаћена, исто тако и звоно које је осветио тадашњи Епископ јегарски Порфирије, сада Патријарх српски.

Године 2011. изграђена је чесма у порти храма. Већ следеће године протонамесник Милош Јевросимов прелази у Тител, а на место пароха кљајићевско-чонопљанског долази јереј Бошко Симић.

Следећа инвестиција која је уследила јесте постављање бакарног крова који је постављен до 2018. године. У храм је уведена електроинсталација, храм омалтерисан и окречен споља и изнутра током 2018. и 2019. године.

После оца Бошка, парохијску дужност 2019. године прима протонамесник Бранислав Спасојев. Исте године, верни народ обавештава свештеника и Црквени одбор да је дошло време да се служи света Литургија, макар једном месечно. Иако су груби радови већином завршени, треба имати на уму да Часна Трпеза није била постављена, као ни иконостас, певнице, ни централна целивајућа икона. Прилозима верног народа и фирми које из добре хришћанске воље помажу, све ово бива обезбеђено. Поплочава се под мермером,

донирају се средства за богослужење, књиге, иконе, богослужбене предмете. Од 2019. године се служи света Литургија једном месечно.

Истовремено почињу да се обављају крштења и венчања, јер верни народ осећа потребу да храм постане свакодневни део живота. Имати храм у свом месту живљења је од кључне важности за духовни развитак како појединца, тако и заједнице, јер се Црква једино пројављује кроз заједницу Бога и људи. С тим у вези, изградња храма се не састоји само у количини утрошеног материјала и средстава, већ се изградња храма дешава у срцу и души сваког верника понаособ.

Иако је храм Пресвете Тројице још у изградњи, у плану је изградња Светосавског дома и парохијске канцеларије, а исто тако и Троносање – Велико Освећење храма.

Гледајући уназад, сваки корак учињен од 1991. године изгледа као мали, али све је то занемарљиво ако узмемо у обзир да после враћања црквене земље парохијама

широм Републике Србије, Црквеној општини у Чонопљи није враћена никаква земља, те самим тим није постојао никакав начин како би Црквена општина чонопљанска функционисала и саму себе финансирала. Управо је први посед у Чонопљи, купљен личним средствима покојног проте Чедомира Чалића, била кућа са плацем, на којем је направљен будући храм. Сваки свештеник који је служио народу у Чонопљи и проповедао Јеванђеље, имао је на уму само једну чињеницу, а то је да се не може град сакрити кад на гори стоји (Мт. 5, 14). Црква је једна и једина Мајка свих нас, у њеном крилу стасавамо не само кад се крстимо, већ када живимо и дишемо Црквом, тад пребивамо у Христу и са Христом. У светлости те истине, крајишки народ пореклом из Слуњског котара ће изградити и довршити свој храм, обећањем прецима - за које и даље чува сећање на њих и на огњиште одакле су дошли - али и потомцима - за које ће се неуморно борити док је Цркве и храма Пресвете Тројице у Чонопљи.

ЗНАЧАЈ СВЕТЕ ТАЈНЕ ИСПОВЈЕСТИ ЗА ОНОГА КОЈИ ИСПОВЈЕДА САМОУБИЛАЧКЕ НАМЈЕРЕ

Желећи да приђемо теми самоубиства, приступу ономе ко има суицидалне намјере, начинама лијечења и превенције самоубилачких намјера код савременог човјека, који је све више оптерећен тешким бременима овог свијета, потребно је да се осврнемо на узрочнике који човјека доводе до помишљаја на један од највећих гријехова које он у свом овоземаљском животу може да учини, а то је хула на Духа Светога или самоубиство. Првенствено је потребно читаоцима указати на статистике које су заиста поражавајуће, а на које не обраћамо довољно пажње све док се проблем о којем говоримо не догоди у нашој ближој или даљој околини.

У хришћанским православним круговима опште је познато да је Света Тајна Исповјести једна од седам Светих Тајни и много пута је понављано и навођено, првенствено у теолошким и психолошким круговима да је човјекова потреба за исповјешћу један од најосновнијих потреба душевног и духовног живота сваког човјека. Сходно томе, битно је нагласити да горепоменута потреба своје коријене црпи из идеје заједништва и сарадње или како би то у црквеним круговима рекли из заједничарења и општења.

Такође, потребно је ставити нагласак на стања човјекова прије самог самоубиства, а то су свакако анксиозност, депресија и униније. Сва три ова проблема имају сличан коријен, али за сва три заједно можемо рећи да су погубна духовна и душевна стања у човјеку. О унинију нам говори Свети Јован Златоусти када каже: “Униније је тешко мучење душе, неизречена мука и казна која је много горча од сваке друге казне и мучења”.

Потребно је исто тако говорити и о улози свештеника у процесу исцјељења од поменутих стања, као и приступу човјеку које испољава самоубилачке намјере или тежње. По нашем скромном мишљењу, не постоји само један лијек за ове проблеме, него је то пут којим човјек треба да пође, а први корак на том путу, јесте корак прихватања и суочавања са проблемом.

Узрочници самоубиства

У историји хришћанске цркве, први примјер самоубиства видимо још у времену Господа и Спаситеља нашег Исуса Христа, када је то извршио један од његових ученика, издајник његов Јуда, након схватања какав је гријех и погрешку учинио. “Тада видевши Јуда, издајник његов, да га осудише, раскаја се, и врати тридесет сребрника првосвештеницима и старешинама говорећи: „Сагрехих што издадох крв невину.” А они рекоше: „Шта ми маримо за то? Ти ћеш видети.” И бацивши сребрнике у храму, изађе, и отиде те се обеси.”¹ Оно што је битно напоменути да су тумачи Светог Писма јединствени по оцјени да је Јуда издао Христа под директним утицајем ђавола: “А сотона уђе у Јуду, који се звахе Искарот, и који бјеше један од дванаесторице. И отишавши говори с главарима свештеничкијем и са старјешинама како ће им га издати.”²

Дакле, утицај ђавола јесте један од пресудних фактора који доводе до самоубиства, јер управо сам ђаво закупа човјекове мисли и даје му суицидалне намјере, па чак можемо рећи да ђаво у том моменту врло лукаво користи и хришћанску врлину кајања коју усађује у човјеков ум и мисли, како би га натјерао да услјед гриже савјести изврши суицид тј. самоубиство, које је један од најтежих гријехова које човјек може учинити. Чак је и убиство гријех за који човјек има вријеме да се покаје и да му исто буде опроштено, док за самоубиство та могућност не постоји.

Судећи по истраживањима узроци самоубиства су различити, али као разлози за извршење самоубиства или рађање самоубилачких намјера наводе се депресија и анксиозност, који свакако долазе од разних фактора: одбацивање особе од стране окружења, грижа савјести услјед учињеног погрешног корака или потеза и тако редом. По љекарима највећи број самоубиства није узрокован психичким обољењима човјека. Суицид је последица унутрашње кризе личности.

1 Јеванђеље по Матеју, (27, 3-6);

2 Јеванђеље по Луки (22, 3-4).

Исто тако, можемо рећи да су самоубиства данас добила размере духовне и моралне заразе. “Поред тога, све чешће у савременом животу ми лишавамо себе духовног мира и тако рећи трујемо свој живот крајњом опсједнутошћу материјалним благостањем, а из тога се рађа и паника. Бојимо се најразличитијих животних несрећа. Има људи који уздрхте од сваке пријетње, од сваке сирене пожарних кола, од сваког ноћног шума, тако да практично и не спавају. Други узалуд умишљају да пате од неке болести од које ће, тобоже, умријети тренутном смрћу. Неки на скупу гдје има много људи сваки пут замишљају да ће ево овог тренутка избити пожар или ће се обрушити таваница, а на пустом мјесту се опет боје да остану сами, не смију ни да прођу онуда гдје нема људи. А како је много данас оних који се због најмање ситнице изнервирају и само што се не разболе ако им се не испуни некаква жеља или замисао! Слична плашљивост и нестрпљивост данас обузимају чак читаве масе људи попут некакве епидемије. Какви су узроци нашег претераног страха од некаквих личних и друштвених несрећа? Узрок је крајње напето стање код свих, крајња напрегнутост нерава и нервна слабост, и што је најважније: слабљење вјере и страха Божијега, услјед чега се људи не препуштају вољи Божијој.”³

Поред тога, велики проблем данашњег друштва јесте и огроман број дјеце која се одлучују на самоубиство или имају суицидалне намјере, а то врло често долази због осуде околине и неприлагођености вјештачки наметнутим трендовима које дјеца и тинејџери прате путем разних друштвених мрежа и на којима си прихваћен само онолико колико лајкова (свиђања на вашим фотографијама или објавама) имаш. Такође, одређени проблеми у породици могу бити узрочници суицидалних намјера код дјеце. О томе нам

је за вријеме свог живота говорио и један од најзначајнијих психолога и психоаналитичара нашег времена и у нашем народу, професор Владета Јеротић који наводи: “Неповерење које брачни другови показују један према другом, њихова емоционална нестабилност и често непланирано рађање дјеце, која су, дакле, дјелимично нежељени уљези у једном дому који се ионако љуља, мучна борба за постизање материјалних средстава за живот,

што троши и временом исцрпљује емотивну резерву супружника – били би само неки од честих чинилаца који стварају нескладност у породици, у којој се онда дијете не осјећа довољно заштићено нити вољено. Сматра се да су поремећени односи у породици у 80% свих случајева покушаја самоубиства дјеце испод 15 година, директно одговорни за потпун неуспјех дјеце да се укључе у живот.”⁴

Дакле, да резимирамо, узрочници су многи, од дејства ђавола, преко социјалних проблема и недостатака, извршења одређених злочина или вршења неправде над другима, до одређених друштвених односа и статуса у друштву.

3 Протојереј Јевгениј Попов, Самоубиство – грех без опроштаја у овом и у будућем животу, www.pravoslavni-odgovor.com

4 Владета Јеротић - Самоубиство као проблем, Pulse, Новембар 10, 2017, <https://www.pulse.rs/самоубиство-као-проблем-владета-јеро/>

Исповјест као шанса

“Рана која се крије споро и тешко зацјелује.”
– Иво Андрић

Сваки човјек вапије за помоћи. Оно што је потребно јесте препознати тај моменат код човјека, али и помоћи њему да тај моменат сам препозна. Жан-Клод Ларше у свом дјелу Теологија болести говори о моменту шансе и савладавања искушења када каже: “Потребно је да, на овај или онај начин, савладамо то искушење, свјесно прихватимо болест и разне облике патње који је прате, да нађемо теоријска, а нарочито практична рјешења за проблеме које болест и патња пред нас постављају. Свако од

нас током свог живота мора не само да рачуна са болешћу и патњом него и да, када оне наступе, настави да живи и тражи, упркос њима или у њима, своје испуњење.”⁵

Уколико живимо искрено и посвећено вјери, схватамо да независно од тога колико је тешка ситуација онога који има суицидалне намјере јесте, увијек постоји шанса и разлог за надање у Бога и Божију помоћ. Сам Господ Исус Христос то непрестано говори и потврђује својим дјелима, а првенствено чудима у којима је онима који су мислили да су без наде и шансе, давао другу шансу и прилику за покајање, исправљање себе и утицај на околину.

“Као што се види на слици Јуде, који је утонуо у очај и безнађе и објесио се - и он је, као мудри разбојник, могао да се покаје и

потражи и добије опроштај. Кад се заборави да је „с Богом све могуће“, може се заиста запасти у такво стање очаја да би самоубиство могло изгледати као рјешење. Међутим, као што знамо, самоубиство никада није валидно рјешење за животна искушења и потешкоће и као такво, могло би се назвати крајњим обликом очаја, коначним признањем да чак ни код Бога нема наде за нечији живот и кризе.”⁶

О смислу и мјери страдања у кризама које човјек има, Владета Јеротић говори следеће: “Полазећи у размишљању о кризи као шанси за исповјест и покајање од ријечи апостола Павла, у првој посланици Тимотеју (2, 4); „Који хоће да се сви људи спасу и дођу у познање истине“ и од ријечи у другој Петровој посланици (3, 9): „Не доцни Господ с обећањем, као што неки мисле да доцни; него нас трпи, јер неће да ко погине, него сви да дођу у покајање“, мени се читав људски живот приказује као призивање човјека од стране Бога на исповјест и покајање.”⁷ Дакле, читав наш живот јесте једна велика шанса. Та шанса може бити разнолика и у зависности од перцепције коју човјек има. Зашто то кажемо? Па управо ради тога јер данас људи имају различите перцепције погледа на животне приоритете.

Уколико је наш животни приоритет лично благостање и добробит на овом свијету, онда је то по православном схватању промашај живота. Уколико је наш животни приоритет благостање нашег ближње у заједници сам нама, онда је тај приоритет увелико и најплодотворнија припрема за будући живот.

Надаље, можемо рећи да код људи били они вјерници или не, постоји бојазан или страх да Бог неће прихватити исповјест и дати опроштај уколико му се обрате. Првенствено је потребно нагласити да сам опроштај зависи од момента покајања, а покајање значи преумљење. О моменту покајања, дивне ријечи је изрекао

⁵ Жан-Клод Ларше, Теологија Болести, стр. 6.

⁶ The Orthodox Faith, Questions & Answers - Contemporary Moral Issues - Suicide, <https://www.oca.org/questions/contempmoral/suicide>

⁷ Владета Јеротић, Криза као шанса за исповест и покајање, <https://www.rastko.rs/rastko/delo/12102>

Свети Јован Шангајски када каже да се покајање изражава грчком рјечју "метаноја". Буквално, то значи измјена свога ума (преумљење), свога мудровања - другим ријечима, покајање је промјена свог расположења, свог размишљања, унутрашња промјена самога себе. Покајање је преиспитивање својих погледа на свијет, промјена свог начина живота.

У свом тексту под насловом "О исповјести и покајању", митрополит Иларион Алфејев наводи да је један православни свештеник записао у дневник да му Господ даје да сваку исповест доживљава као катастрофу, исповјест треба да уздрма читаву нашу душу. Исповјест никада не треба да постане формалност; не смије се схватати као „улазница за Причешће“. Исповјест је тајна сама по себи, тајна нашег поновног сједињења са Богом, од Кога смо отпали због наших гријехова.

Говорећи о исповјести као лијеку, морамо поменути и душевне болнице и једну веома битну констатацију која наводи да: "Душевне болнице биле би празне кад би се хришћани исповједали православно, чисто и искрено, смјерно и са послушношћу, духовнику који посједује расуђивање, па нека је мало и строг. Па последице да се достојно причешћују. Онда никога не би мучила тјескоба, проблеми са великим искушењима. Треба да знате да све потиче од егоизма, непослушности и рђавих помисли. Послушност је живот, непослушност је смрт."⁸

Дакле, исповјест је шанса која нам је дата да преобразимо себе и да свом животу дамо смисао. Оно што је битно јесте и улога свештеника у исповјести, и на који начин он може утицати на човјека који изражава суицидалне намјере и како он може помоћи таквом човјеку да дође до познања своје грешке и покушаја растерећења од опасних мисли.

Улога свештеника у исповјести човјека са суицидалним намјерама

"Свака криза човјека, а он је у некој врсти кризе, такорећи, непрекидно, хтио то да призна или не, прилика је за свештеника и психотерапеута да је схвати као шансу за човјека и да покуша да га својом стрпљивошћу и благошћу, разумјевањем и саосећањем приведе исповјести која постаје сада и шанса за

покајање. Али као што није свака криза шанса за исповјест, тако није ни свака исповјест шанса за покајање."⁹

Свештеник у својој служби и у моменту сусрета са човјеком који је запао у тешку кризу мора том човјеку да укаже на оруђе које хришћани користе у борби против суицидалних намјера. Прво и основно, то је прихватање стања. Након прихватања стања долази исповјест којој мора да се приђе са опрезом.

У својој свештеничкој служби морамо схватити да је молитва почетак свега и о томе нам говоре свети Оци у својим дјелима. С' обзиром на то, такав мора бити и приступ свештеника особи са суицидалним намјерама, јер кроз молитву се остварује живи однос са васкрслим Христом. Уколико нема молитве такав вид почетка рада са људима у проблему се не може назвати хришћанском мисијом, јер нема коријене у пастирској дјелатности.

Сходно томе, морамо нагласити да је молитва канал којим комуницирамо с Богом или поједностављено, молитва је разговор душе човјекове са Богом. Молитвом и разговором са Богом ублажавамо ефекат депресије на душу, а исто тако молитва нам помаже да прихватимо своју грешну природу и да кроз молитву исправљамо погрешке и стање у којем се налазимо.

Свештеник никада и никако не смије човјеку са суицидалним намјерама да изражава било какав облик сажаљења. Приликом сваке посјете и разговора са човјеком који је запао у дубоку кризу и који има суицидалне намјере свештеник треба да буде спреман да Јеванђелски утјешити оне који страдају. Болесници могу да нас науче разним искуствима у борби са различитим болестима. У разговорима са људима који су у кризи, често ћемо открити и наше слабости према болести и смрти, чак и оне које посјећујемо приликом таквих сусрета и научићемо много о нашем односу о схватању самог момента кризе и смрти. Ми морамо да учимо од искуства људи који пролазе кроз тајну болести и тајну смрти.

По ријечима професора Владете Јеротића, када се нађе у кризи, "човјек, скоро по правилу, наслуђује два начина како да изађе из кризе. Један је начин да из ње што прије побјегне, избјегавајући по сваку цијену да сагледа

⁸ Исповест је лек, Пријатељ Божији, Март 27, 2015, <https://www.prijateljbozijji.com/ispovest-je-lek/>

⁹ Владета Јеротић, Криза као шанса за исповест и покајање, Растко, Јануар 30, 2008, <https://www.rastko.rs/rastko/delo/12102>

и узрок и посљедице кризе. Овај начин је, нажалост, најчешћи, али са посљедицама које су недогледне и често трагичне. Други начин, коме је сваки човјек у кризи такође интимно склон јесте да кроз разјашњење узрока и очишћујућу патњу доживи нешто ново што га може учинити зрелијим, цјеловитијим, бољим као човјека.”¹⁰ Из претходно реченог, намеће се следеће: Свештеник треба да код човјека препозна моменат када он вапије за разјашњењем узрока и вапијућом патњом, како би из тога извукао најбоље и дао најсврсисходније савјете како би превазишао проблем који се код таквог човјека појавио.

“Пошто је исповјест Света Тајна, оно што се одиграва у току исповјести са оним који се исповједа, а нарочито оно што ће се одиграти са њиме послје исповјести, т.ј. да ли ће доћи до покајања или не, у власти је Онога који невидљиво присуствује у Светој Тајни исповједништва, као што присуствује у овакој другој светој тајни. Наша половина посла, дакле, а и та половина велика је част и одговорност која нам је тиме поклоњена, јесте у нашој благодатној спремности да приведемо исповјести човјека који нам се обраћа због неке кризе.”¹¹ Када човјека приведемо исповјести, морамо му нагласити да се никада не препушта искушењима која долазе од ђавола, јер ђавоље дјеловање доводи човјека до момента кризе и дизања руке на себе. Потребно је таквом човјеку наглашавати да треба да се трудимо да подносимо срамоту, стид, безизлазну ситуацију и многе душевне и духовне муке, и да из тога покушамо изаћи како и колико год можемо, без остављања простора за дизање руке на самога себе. Такође, морамо му говорити да свака мука може да прође и да постоји излаз из небројено много криза, али једном када се пређе граница и када човјек учини највећи гријех према Богу и себи и дигне руку на себе, повратка нема.

“Свака овоземаљска мука која човјека наводи на самоубиство, само је хиљадити дио онога што ће он морати да трпи у будућем животу за такав гријех. А да би се ослободио неподношљивог терета на души који људе наводи да се убију (ако уопште осјетиш такав терет), обрати се Заступници рода хришћанскога и моли је да ти помогне у твојој несрећи, моли је да те избави из невоље. Можда нећеш одмах добити помоћ и осјетити олакшање у души, али не очајавај.

Посјећуј храм, моли Господа и неизоставно ћеш добити избављење, јер је Спаситељ рекао: Иштите, и даће вам се; тражите, и наћи ћете; куцајте, и отвориће вам се (Мт. 7, 7).”¹² Овим ријечима Павела Никољског потребно је да дајемо инструкције онима који су у кризи. Да их поучавамо да не падају у очајање, унијине, анксиозност и да пронађу излаз из депресије, а то је могуће у крилу Цркве, која никада никога не оставља и не напушта.

Оно што је потребно како би пробили баријеру коју човјек са суицидалним намјерама подигне према свима и према свакоме јесу три ставке које морамо имплементирати у нашој служби и у односу са пацијентом. Те три ставке јесу: повјерљивост, поштовање и прихватање. Спремност за повјерење онај који је у кризи можемо рећи да има, јер ако смо већ у ситуацији да разговарамо са њим, онда он има елемент повјерења према нама као свештеницима, а на нама је да то повјерење утврдимо и учврстимо како би кроз Свету Тајну исповјести тај елемент постао још чвршћи и постојнији.

Као што је потребно прихватање кризе и болести за онога који је у тој кризи, тако је неопходно и наше прихватање, јер ако онога који је у кризи прихватимо објеручке, онда ће та мисија бити плодносна. Никако и никада не смијемо таквим људима приступати као још једном послу и још једном заказаном термину, већ искључиво са спремношћу да заједно са њим понесемо један дио његовог терета, јер створени смо за заједницу и помоћ једни другима на путу који нам је Господ одредио.

Закључак

Вријеме у којем живимо јесте вријеме великих духовних и душевних искушења. Човјек често пада у очајање и потребан му је ослонац. Свештеник је у тим ситуацијама као краеугаони камен који држи грађевину и спашава је од распадања. Дакле, улога наша је огромна, а исто тако и одговорност. Као што човјеку можемо помоћи и извести га на прави пут, исто тако човјеку у кризи можемо још дубље продубити ту кризу и учинити потезе који ће га довести на сам руб понора који ће га одвести у неповрат.

Тема приступа људима у кризи је веома опширна тема, на коју би православна Црква требала много више да обрати пажњу у

¹⁰ Владета Јеротић, Криза као шанса за исповест и покајање, Растко, Јануар 30, 2008, <https://www.rastko.rs/rastko/delo/12102>

¹¹ Исто као под 10.

¹² Павел Никољски, Главни виновник самоубиства је – ђаво, <http://www.pravoslavni-odgovor.com>

надлазећим временима, јер видимо да се све више зависности појављује како међу омладином, тако и међу старијом популацијом. Видимо да се појављују многе зависности савременог доба на које чак ни психологија, ни медицина, а ни теологија немају одговора. Такве зависности врло често доводе до суицида. Један од зависности на који нико од поменуте три науке није дао никакав одговор нити рјешење јесте зависност од социјалних тј. друштвених мрежа, на којима, када говоримо о суициду и самоубилачким намјерама, видимо да све више младих који западну у својеврсну кризу, објављују те намјере. Многи од њих вапију за помоћи, а на нама је да те моменте препознамо и да као за сваку болест, установимо дијагнозу и начине лијечења.

Црква свакако није социјална служба нити установа за рехабилитацију свих видова зависности, депресије или других криза које заокупљају свакодневног човјека, али свакако да може дати одговор на многа питања и пружити стручну помоћ и психологији, али и профаној медицини како би заједничким снагама спашавали што више душа у овим конфузним временима.

Библиографија

1. Библија, Свето Писмо Старог и Новог Завета, Свети архијерејски Синод Српске православне Цркве, Београд, 2017;
2. Жан-Клод Ларше, Теологија Болести, Центар за црквене студије, Ниш 2008;
3. Протојереј Јевгениј Попов, Самоубиство – грех без опроштаја у овом и у будућем животу, http://www.pravoslavni-odgovor.com/Svet_oko_nas/samoubistvo_greh_bez_oprostaja/samoubistvo_greh_bez_oprostaja_u_oba_sveta.htm
4. Владета Јеротић - Самоубиство као проблем, <https://bit.ly/3fum9EG>
5. The Orthodox Faith, Questions & Answers - Contemporary Moral Issues - Suicide, <https://www.oca.org/questions/contempmoral/suicide>
6. Владета Јеротић, Криза као шанса за исповест и покајање, <https://www.rastko.rs/rastko/delo/12102>
7. Павел Никољски, Главни виновник самоубиства је - ђаво, http://www.pravoslavni-odgovor.com/Svet_oko_nas/samoubistvo_greh_bez_oprostaja/glavni_vinovnik_samoubistva_djavo.htm
8. Исповест је лек, Пријатељ Божији, Март 27, 2015, <https://www.prijateljboziji.com/исповест-је-лек/>

КАКВО ТРЕБА ДА БУДЕ ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ?

"Марта, Марта, бринеш се и узнемираваш за много,

а само је једно потребно. Али је Марија добар део

изабрала који јој се неће одузети." (Лк. 10,41-42)

Васпитање деце за честите родитеље представља један од најтежих проблема нашег мучног времена. Оно је постало невероватно тешко јер се деца као по некој заповести „одгоре“ систематски развраћају, подижу се у праве и непоправљиве преступнике, којима ништа није да увреде, покраду па чак и убију човека.

Празник Рождества Богородице, који празнујемо данас, 8. септембра, пружа хришћанским родитељима руководећу нит како да правилно васпитавају своју децу, не би ли их избавили од страшног удела да пођу злосутним путем савременог преступништва.

Тога дана, као плод усрдних молитава родитеља, од раније неплодне мајке Ане родила се Ова Пречиста Дјева, Која је, као најдостојнији сасуд у свету, од Господа била изабрана за Његово очовечење. Дуто су се молили Богу велики праведници Јоаким и Ана, тражећи од Њега да им дарује дете, али њихова молитва није била услишена све до часа када је Ана изрекла обећање да ће дете које роди принети Богу на дар. Тек што је Ана у молитви својој изговорила ово обећање, пред њу је стао Анђео Божји. „Молитва је твоја услишена – рекао је – уздаси твоји пробали су се до облака и сузе твоје кануле су пред Господа. зачећеш и родићеш кћер благословену, Која ће бити изнад свих кћери земаљских. Ради Ње благословиће се сви народи на земљи, кроз Њу ће се дати спасење свету, а зваће се Марија.“

Чувши ове речи Ана је са великом радошћу поновила свој завет: „жив ја Господ Бог мој! Ако добије дете, даћу

га Богу на службу – нека служи дан и ноћ, прослављајући целог живота Име Његово“.

Предсказање Анђела се остварило и праведна Ана је испунила своје обећање. Родила јој се кћи Марија и посветила ју је на службу Богу.

Проводећи живот достојан завета, далеко од светске сујете, Дјева Марија је Себи за највише добро поставила општење са Богом и угађање Њему, те се удостојила највише благодати – постала је Мајка Господа Који се од Ње оваплотио, узнесена је изнад сваког створења и постала часнија и славнија и од самих војски анђелских.

Браћо и сестре у Господу! Не заборавимо да је Пречиста Мајка Божја, Коју данас прослављамо, рођена као и сви ми, и да је, насупрот лажном учењу римокатолика латина, као и ми наследила људску природу повређену прародитељским грехом. Како је онда достигла тако необичну узвишеност у добродетељима и тако безмерно достојанствено, да је превазишла чак и анђеле?

То Она дугује Својом благочестивим родитељима који су је посветили за службу Богу, односно, речено савременим језиком, који су је правилно (благочестиво) васпитали. Као резултат таквог васпитања Она и Сама – васпитана у побожности и у послушности родитељима – никако није помишљала на пропадљиву сујету и привидна добра овога света, није се бринула ни због чега земаљског што брзо пролази, него је мислила само на оно што је једино потребно - Она је добар део изабрала,

који јој се неће одузети, ради чега је и зову блаженом сви нараштаји.

О како је мало данас на свету остало таквих родитеља и такве деце, који би се трудили да се својом искреном побожношћу уподобе светим праведним Јоакиму и Ани и њиховој ћерки Марији!

Родитељи данас понајвише брину о телесном здрављу своје деце и о њиховом што бољем припремању и оспособљавању за живот у свету; деца, која су лишена тврдох основа побожног васпитања, Бог и Црква често су сасвим или готово сасвим страни; деца немају поштовање према родитељима, омаловажавају оне који су им дали овај живот, и чим стану на своје ноге одвраћају се од њих и брзо их заборављају. Као резултат тога, читав људски живот, лишен здравих основа вере и морала у својој основној ћелији – породици, све више и више бива прекривен мраком безверја и неморала, и постаје налик скотском, зверском, чак и демонском. Сујета овога света као ужасна мочвара гута и погубљује сваку људску душу, која можда и није лишена добрих осећања и настојања, али нема тврде тачке ослоњца какве разумно и исправно благочестиво васпитање пружа у борби са безбројним искушењима овог света који у злу лежи.

Родитељи хришћани! Знајте да ће вам ваша деца бити радост и утеха, да ће вам бити потпора у старости, само онда ако их научите да више од свега на свету цене оно што је једино потребно: веру у Бога, потпуну преданост Њему и настојање да цео свој живот на овај или онај начин посвете служењу Њему. У супротном, сами себе треба да кривите ако вам деца буду причињавала само невоље, ако вас буду жалостила и доводила у очајање, нарочито у вашој старости, онда када је природно да од њих очекујете помоћ и подршку у свему.

Пример Пречисте Мајке Божје нарочито

треба да послужи вама, мајке хришћанке, за васпитање ваших кћери.

Родитељи Пресвете Дјеве, Јоаким и Ана, нису се попут многих савремених родитеља трудили да јој дају одлично светско васпитање. Они је нису учили плесовима, музици, страним језицима, лепим манирима. Они је нису облачили по последњој моди, која је, узгред речено, данас крајње непристојна и недолична; нису је китили свакојаким женским украсима, нису је водили на балове, вечерње седељке и позоришне представе. Коначно, они уопште нису мислили на то како да је што боље удају. Једини њихов задатак, који им се стално налазио пред очима, био је – да своју ћерку васпитају у страху Божјем и искреној побожности.

И ево плода таквог васпитања! Омиљена занимања Преблагословене Дјеве била су молитва, читање Речи Божје и рукодеље ради што лепшег украшавања храма Божјег и добротинства сиротима. Она не само да није помишљала на дотеривање и забаве као друге девојке Њеног узраста, него се постојано удаљавала од све те светске сујете и вреве, и више од свега љубила је усамљеност у тишини храма Божјег или Своје келије. Тај чисти и свети живот до те је мере постао готово природна потреба Њена узвишене душе, да је одлучила да се потпуне посвети Богу и, не желећи да се удаје, дала је завет вечне девствености.

Управо због те необичне душевне чистоте и потпуне преданости Богу Она је прослављена изнад свих кћери људских, удостојивши се да безмужно постане Мати Самог Бога, да Њено име непрестано славе сви људски нараштаји, и да ће је величати и прослављати да скончања века.

Та вечна неувењива слава Пресвете Дјеве Марије није лекција само за хришћанске родитеље на делу васпитања њихове деце, јер одатле и уопште сви ми хришћани можемо да учимо. Та Њена неупоредива слава, ако Оне Која је „часнија од Херувима и неупоредиво славнија од Серафима“, јесте заиста светлоносни светионик за све нас што лутамо у тами која све више и више прекрива савремено човечанство.

Нека наше бриге не буду о пролазном, сујетном, пропадљивом, о ономе што брзо нестаје, него пре свега – о вечном, спасоносном за наше душе, небеском. Када се ради о земаљским добрима ми се претерано узбуђујемо, јуримо на

све стране, док на небеско и вечно лако заборављамо, иако бисмо првенствено требали да се припремамо за вечност. Постарајмо се да прекор који је Господ упутио еванђелској Марти – Марта, Марта, бринеш се и узнемираваш за много, а само је једно потребно – не би био упућен и нама и нашој деци, него да и нас и њих похвали Господ као што је похвалио еванђелску Марију (слику Пресвете Дјеве Матије), која је села код Његових ногу и пажљиво слушала Његове Божанске речи – Марија је добар део изабрала који јој се неће одузети! Амин.

Архиепископ Аверкије (Таушев)
Светосавље
9/21/2018

КАРЛОВАЧКИ МИНЕЈ – МОЛИТВЕНО ПРАВИЛО СВЕТИХ ИСПОВЕДНИКА И МУЧЕНИКА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИХ

У издању издавачке куће Мартириа, а благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког Господина Герасима (Поповића) изашла је 2023. године јединствена и вредна богослужбена књига под насловом Карловачки минеј, молитвено правило светих исповедника и мученика горњокарловачких.

Када је давне 1761. године приређиван први штампани Србљак, Молитвена правила светим српским просветитељима, његов редактор Синесије Живановић, Епископ арадски, навео је на првим страницама и повод настанка те књиге а то је велика и предана љубав према српским Светима. Тако и овај Карловачки минеј, који је настао после више од два ипо столећа од првог издања србљака преноси исто настојање и молитвено поверење. По својој дефиницији Карловачки минеј је допунска богослужбена књига која спада у састав и распоред месечног богослужбеног круга и могао би се према свом садржају условно назвати допунским или додатним Србљак.

Богослужбена историја нам сведочи о умножавању култова Срба светитеља и о њиховом богослужбеном поштовању кроз векове те је стога настанак Молитвених правила светих исповедника и мученика Горњокарловачких природан и очекиван резултат тог развоја. Сви Србљаци који су до сада штампани садржали су најпре службе општепрослављаних светих Срба те је постепено обим ове књиге прошириван локалним светитељским култовима који су имали шири утицај. За разлику од свих претходних издања србљака Карловачки минеј је приказао само службе и култове оних светих чије се поштовање најнепосредније веже за простор Горњокарловачке епархије. У овоме се налази посебан значај и допринос ове богослужбене књиге. Будући да се садржај Србљака евидентно проширује јасна је потреба да се његов обим на одговарајући начин дефинише и организује. Једно од могућих решења чине и издвојени зборници служби локалних култова српских светитеља према

месту њиховог особитог поштовања а на нивоу сваке епархије или више епархија а зарад тога да би се одређени празници могли адекватније прослављати а да то буде обзирно према постојећем садржају месецослова. У том смислу Карловачки минеј представља првенац који се препоручује својим квалитетом и идејом. Ова богослужбена књига особена је и по томе што афирмише рад савремених химнографа и на тај начин показује да црквено песништво припада сваком нараштају, да је оно жива и витална ствар а не само литерарни споменик посебне књижевне вредности. Карловачки минеј садржи укупно пет светитељских служби. Испред сваке службе штампана је икона на којој су изображени светитељи који се прослављају. На тај начин Молитвена правила светих исповедника и мученика горњокарловачких дају и својеврстан иконографски канон за сликање будућих икона тим светима. Поштујући поредак литургијске године најпре је исписана Служба Светом оцу нашем Данилу (Јакшићу), епископу горњокарловачком и плашчанском и са њиме исповедницима вере православне: игуману Симеону (Нијемчевићу), презвитерима Марку и Теодору (Прушчевићу) и ђакону Јанку (Прушчевићу) које наша Света Црква прославља 9. фебруара односно 27 јануара.

Први део службе – Светитељу Данилу (Јакшићу) на српском језику саставио је ђакон Будимир Кокотовић а текст је редиговао и допунио и превео на црквенословенски Зоран А. Станчевић. Други део службе посвећен горњокарловачким исповедницима, написан на црквенословенском и српском језику саставио је и редиговао Зоран А. Станчевић. Следећа служба у Карловачком минеју је служба преподобно исповеднику Симеону (Нијемчевићу), игуману гомирском и другим са њиме прогнаним монасима, чији се спомен прославља 10. фебруара (28. јануар). Службу је на српском језику саставио Лазар Љубић а на црквенословенски језик је превео Зоран А. Станчевић. Следеће последовање чини служба Светом новомученику Теодору (Сладићу)

комоговинском, а намењена је да се према одлуци Светог архијерејског сабора Српске православне цркве служи у прву суботу Великог поста заједно са службом Светом Теодору Тирону. У Карловачком минеју налази се, према изказу приеђивача, друга редакција и прерада ове службе. Следећа служба је служба Светој деци мученицима јастребарским и сисачким коју је са благословом Његовог Преосвештенства епископа Горњокарловачког господина Герасима саставио Лазар Љубић.

Ова служба се поје 13. јула односно 30. јуна. Спомен светих свештеномученика горњокарловачких, епископа Саве и са њим пострадалих свештеномученика записан је као следећа служба у Карловачком минеју и прославља се 17. јула (4. јул). Ову службу свештеномученицима горњокарловачким саставио је архимандрит Димитрије З. Плећевић. Све службе које се налазе у Карловачком минеју су по свом садржају полијелејне и садрже богослужбена читања као и синаксаре светитељима који се прослављају. Службе су писане у две језичке варијанте, на црквенословенском и српском језику, са изузетком службе Светој деци мученицима јастребарским и сисачким која је написана на српском језику.

Карловачки минеј који је приредио Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим са сарадницима

представља репрезентативан пример савременог црквеног песништва и драгоцен је прилог неућутном молитвеном славословљу српским светитељима. Ова богослужбена књига представља не само примере вере и страдалништва у прошлости него и будућим генерацијама даје смелост да увек у нади са молитвом вапију: Свети исповедници и мученици горњокарловачки молите Бога за нас!

ЗАШТО И КАКО ЧИТАТИ СВЕТО ПИСМО ?

Свето Писмо је донекле биографија Бога у овом свету. У њему је Неописани донекле описао Себе. Свето Писмо Новог Завета је биографија оваплоћеног Бога у овом свету. У њему је описано како је Бог, да би људима казао Себе, послао Бога Логоса, који се оваплотио и постао човек и као човек казао људима све што Бог има, све што Бог хоће са овим светом и са људима у њему. Открио је Бог Логос план Божји о свету и Божју љубав према свету. Бог-Реч казао је људима Бога помоћу речи, уколико речи људске могу обухватити необухватљивог Бога. Све што треба овоме свету, и људима у њему – Господ је казао у Светом Писму. На сва питања Он је у њему дао одговоре. Нема питања, које може мучити душу људску, а да на њега није у Светом Писму дат или посредан или непосредан одговор. Људи не могу измислити више питања, но што има одговора у Светом Писму. Не нађеш ли одговор у Светом Писму на неко своје питање, значи да си, или поставио бесмислено питање, или ниси умео читати Свето Писмо и из њега ишчитати одговор.

У Светом Писму Бог је казао: 1) Шта је свет; одкуда је; због чега постоји, чему греди, чиме ће се завршити; 2) шта је човек; одкуда долази; куда иде; из чега је, ради чега је, чиме ће се завршити; 3) шта су животиње, шта биљке; чега ради су; чему служе; 4) шта је добро; одкуда је; чему води; ради чега је; како се стиче; 5) шта је зло; одкуда је; како постоји; због чега постоји – чиме ће се завршити; 6) шта су праведници и шта грешници; како се од грешника постаје праведним и од погорђеног праведника – грешник; како се служи Богу, а како ђаволу; сав пут од добра до зла, од Бога до ђавола; 7) све – од почетка до краја; сав пут човеков од тела до Бога, од зачећа до васкрсења из мртвих; 8) шта је историја света, историја неба и земље, шта историја човечанства; њихов пут, циљ и завршетак.

Уопште, Бог је у Светом Писму казао све што је људима требало казати. У Светом Писму се налази биографија сваког човека, сваког без изузетка. У њему сваки од нас може наћи себе

детаљно, подробно описана и приказана: све своје врлине и мане које имаш и можеш имати и неимати; наћи ћеш путеве којим душа твоја, и свачија, иде од греха ка безгрешности и сав пут од човека до Бога и од човека до ђавола. Наћи ћеш начине како да се ослободиш греха, наћи ћеш, једном речју, сву историју греха и грешности, и сву историју правде и праведника. Јеси ли тужан, у Светом Писму ћеш наћи утехе; јеси ли жалостан – радост; јеси ли гневан – укроћење; јеси ли сладострасан – целомудрије; јеси ли немудар – мудрост; јеси ли рђав – доброту; јеси ли злочинац – милост и правду; јеси ли човекомрзац – љубав. У њему ћеш наћи лек за све своје пороке и мане, и храну за све своје врлине и подвиге. Јеси ли добар, Свето Писмо ће те научити како да постанеш бољи и најбољи: јеси ли осетљив, оно ће те научити ангелској нежности; јеси ли паметан, оно ће те научити мудрости. Волиш ли лепоту и музику стила и речи, нема је лепше, ни дирљивије, но што је имао у Јова, и Исаије, и Соломона, и Давида и Јована Богослова и Апостола Павла... Ту се музика, анђелска музика вечне истине Божје обукла у речи људске.

Што човек више чита и изучава Свето Писмо, све више и више налази разлоге да га што дуже и непрекидније изучава. Оно је, по речи Светог Златоуста, као мирисав корен, који све више мирише што се више таре.

Колико је важно зашто треба читати Свето Писмо, исто је толико важно знати како треба читати Свето Писмо. Свети Оци, на челу са Светим Златоустом, најбољи су вођи у томе. Свети Златоуст је, тако рећи, написао пето Еванђеље. Свети Оци препоручују озбиљну припрему за читање и изучавање Светог Писма. Припрема се састоји, у чему? Најпре у молитви. Моли се Господу да ти просвети ум – да разумеш речи Светога Писма, и облагодати срце – да осетиш истину тих речи и живот. Буди свестан да су то речи Божје, које ти Он лично говори и казује. Молитва у вези са осталим врлинама еванђелским најбоље оспособљава човека за разумевање Светог Писма.

А како читати Свето Писмо?

Молитвено, са страхопоштовањем, јер је у свакој речи по кап вечне истине, а све речи – сачињавају безобални океан Вечне Истине. Свето Писмо није књига већ живот; јер су речи њене – дух и живот (Јн. 6,63), зато се и могу схватити ако их учинимо духом духа свог, и животом живота свог. То је књига која се чита животом – практиковањем. Прво ваља доживети, па разумети. Ту важи она Спаситељева реч: Ко хоће творити – разумеће да је ова наука од Бога (Јн. 7,17). Твори, да би разумео. То је основно правило православне егзегезе. У почетку човек обично брзо чита

теби ће се збити Спаситељева реч о човеку који баци семе у земљу, и спава и устаје ноћу и дању, и семе ниче и расте, да не зна он (Мк. 4,26-29). Главно је: сеј, а Бог је који даје и чини да посејано узрасте (1 Кор. 3,6). Само не хитај са успехом, да не би испао сличан човеку који данас сеје, а сутра већ хоће да жање.

Читајући Свето Писмо ти уносиш квасац у тесто душе своје и тела свог, који се постепено шири, прожима душу, док је сву не прожме и не ускисне еванђелском истином и правдом. У сваком случају, Спаситељева прича о сејачу и семену може се применити на сваког од нас.

Свето Писмо, па онда све спорије, док најзад не буде почео читати реч по реч, јер у свакој речи открива – бескрајну истину и неисказану тајну. Сваког дана прочитај најмање по једну главу из Новог Завета, али упоредо с тим практикуј по једну врлину. Практикуј док ти не пређе у навику. Рецимо, прво опраштање увреда. То да ти буде свакодневна дужност. И уз то се моли Господу: Господе благи, дај ми љубав према увредиоцима мојим!... И кад ту врлину претвориш у навику, онда ће ти лакша бити свака друга за њом, и тако редом до последње. Главно је читај Свето Писмо што више. Што разум не разуме, срце ће осетити; а не разуме ли ни разум, ни срце не осећа, ти ипак читај, јер читањем сејеш речи Божје по души својој: а оне тамо неће пропасти, већ ће постепено и неприметно прећи у природу душе твоје, и на

Нама је у Светом Писму дато семе Божанске Истине. Читајући га, ми то семе сејемо по души својој; и оно пада и на каменита и на трновита места душе, а по нешто и на добру земљу срца нашег – и донесе род. А кад угледаш род и окусиш га – ти ћеш од сласти и радости похитати да и каменита и трновита места душе своје раскрчиш, поореш и засејеш семеном речи Божје. Знате ли када је човек мудар у очима Господа Христа? – Када слуша Његове речи и извршује их. Почетак је мудрости – слушати речи Божје (Мт. 7,24-25). Свака реч Спаситељева има моћ и силу исцелења и од физичких и од духовних болести. “Реци реч и оздравиће слуга мој” (Мт. 8,8). Спаситељ рече реч – и оздрави слуга капетанов. Како некад, тако и сад, Господ непрестано изриче речи Своје и теби и мени и свима нама. Само нам се ваља зауставити, удубити у њих и примити их

– капетановском вером. И чудо ће се десити с нама и оздравиће душа наша као што је оздравио слуга капетанов. Јер је у Еванђељу написано и ово: И доведоше к Њему бесомучних много, и изгна духове речју, и све болеснике исцели (Мт. 8,16). То он чини и данас, јер је Господ Исус јуче и данас Онај исти и вавек (Јевр. 13,8).

На Страшном суду судећи се онима који не слушају речи Божје и теже ће им бити на дан Суда него Содому и Гомору (Мт. 10,14-15). Пази, на Страшном суду ће се тражити од тебе да даш рачуна, шта си урадио са речима Божјим, да ли си их слушао и усвајао, да ли си им се радовао или си их се стидео. Ако си их се стидео, и Господ ће се постидети тебе када дође у слави Оца свога са Анђелима светим (Мк. 8,38). Мало је речи људских, које нису пуне и празне, зато је мало оних због којих нећемо бити осуђени (Мт. 12,36). Да би то избегли, треба учити и научити речи Божје из Светог Писма, учинити их својима, јер их је Бог зато саопштио људима, да би их они усвојили, а кроз њих и саму Истину Божју.

У свакој речи Спаситељевој има више вечности и непролазности него ли у целом небу и целој земљи са целокупном њиховом историјом. Зато је Он рекао: Небо и земља проћи ће, али речи моје неће проћи (Мт. 24,35). – То значи: у речима Спасовим је Бог и све Божје, зато не могу проћи. Усвоји ли их човек, он постаје непролазнији од неба и земље, јер је у њима сила, која обесмрћује човека и чини га вечним. Изучавање речи Божјих, и испуњавање, чини човека – сродником Господу Исусу. То је Он сам објавио кад је рекао: Мати моја и браћа моја они су који слушају реч Божју и извршавају је (Лк. 8,21). То значи: слушаш ли, читаш ли реч Божју – упола си брат Христов; извршујеш ли је – потпун си брат Христов. А ТО је радост и привилегија већа од анђелске. Изучавањем Светог Писма, по души се разлива неко блаженство, које не личи ни на што земаљско. О томе је Спаситељ говорио када је рекао: Блажени су који слушају реч Божју и држе је (Лк. 11,28).

Велика је тајна речи. Толико велика да се само друго Лице Свете Тројице – Господ Христос – назива у Светом Писму: Реч = Логос. Бог је Реч (Јн. 1,1) – све речи које долазе од те вечне и апсолутне Речи пуне су Бога, божанске Истине, Вечности, Правде. Слушаш ли их – Бога слушаш. Читаш ли их — читаш непосредне речи Божје. Бог-Реч постаде тело, постаде човек (Јн. 1,14), и мутави и муцави

човек – проговори речи вечне истине и правде Божје.

У речима Спаситељевим има неког сока бесмртности, који читањем речи Његових кап по кап капље у душу човекову, и оживљава је из смрти у живот, из пролазности у непролазност. То Спаситељ објављује говорећи: Заиста, заиста вам кажем: ко слуша моју реч и верује ономе који ме је послао, има живот вечни, ... и прешао је из смрти у живот (Јн. 5,24.). – То значи: слушањем, изучавањем речи Божје – учиш се бесмртности и вечности, учиш се бесмртном и вечном животу, а верујеш ли у њих пуном вером – већ си научио шта је живот вечни и прешао си из смрти у живот. Зато Спаситељ одлучно тврди: Заиста, заиста вам кажем: ко одржи реч моју неће видети смрти до века (Јн. 8,51). Свака је реч Христова пуна Бога, зато, када уђе у душу човекову, она је очишћава од сваке нечистоте. Из сваке Његове речи излази сила, која очишћава од греха. Зато је Спаситељ на Тајној Вечери говорио ученицима Својим, тим неодступним слушаоцима речи Његове: Ви сте већ очишћени речју коју вам говорих (Јн. 15,3). Све што је у Светом Писму написано то Господ Христос и Његови Апостоли називају: речју Божјом, речју Господњом (Јн. 17,14); Д. Ап. 6,2; 13,46; 16,32; 19,20; 2 Кор. 2,17; Кол. 1,15; 2 Сол. 3,1), и ако је као такву не читате и не примате – остаћете у мраку мутавих и муцавих речи људских, празних и пустих.

Свака реч Божја – пуна је Истине Божје, која када уђе у душу, освећује је на сву вечност. Зато се Спаситељ обраћа молитвом Оцу Свом небеском: Оче! освети их Истином Својом, реч је Твоја истина (Јн. 17,17). Не примаш ли реч Христову као реч Божју, као реч Истине, то лаж и отац лажи, коју је у теби, устаје на њу.

У свакој речи Спаситељевој има много надприродног и благодатног; и то је оно што облагодаћује душу човекову, када је реч Христова посети. Зато Свети Апостол сав домострој спасења назива “речју благодати Божје” (Д. Ап. 20,32); “речју Истине” (Еф. 1,13); “речју живота” (Флб. 2,16). Као жива, благодатна сила, реч Божја дејствује у човеку чудотворно и животворно, ако је човек слуша са вером и прима вером (1 Сол. 2,13). Све је опогањено грехом, али се све очишћује – речју Божјом и молитвом, све – свако створење од човека до црва (1 Тим. 4,6). Истином, коју у себи носи, Силом, коју у себи има, реч Божја је – оштрија од сваког мача и пролази тај до растављања и душе и духа, и зглавака и мозга,

и суди мислима и помислима срца (Јевр. 4,12). Нема ничега тајног пред њом и за њу. Зато што свака реч Божја има у себи од вечне Речи Божје – Логоса – она поседује силу да духовно рађа и препорађа људе. И рађајући се од Ње, човек се рађа од Истине. Отуда Свети Апостол Јаков пише хришћанима да их Бог Отац породи речју истине (1,18), а Свети Петар вели им да су препорођени речју живота Бога, која остаје вавек (1 Петр. 1,23). Све Божје речи, које је Бог говорио људима, долазе од Вечне Речи – Логоса, који је Реч живота и даје Живот вечни. Живећи том Речју – човек оживљава себе из смрти у

живот; испуњујући себе вечним животом – човек постаје победитељ смрти и учесник у природи Божјој (2 Петр. 1,4), и блаженству његовом неће бити краја.

У свему овоме главно је, најглавније је, вера и осећање љубави према Господу Христу, јер се под топлотом тог осећања отвара тајна сваке речи Божје, као што се под топлотом сунчаних зракова отвара круница мирисавог цвећа. Амин.

(Предавање оца Јустина, професора и васпитача Богословије, одржано на братском састанку Богословског богомољачког братства Свети Сава, у Сремским Карловцима, 22. децембра 1929. год.)

КУЛТ НЕЧИСТЕ СИЛЕ

Није проблем само у Хелоуину. Наравно, нашироко рекламирани Хелоуин представља празник нечисте силе. Људи одушевљено испробавају маске зле силе, полуфантастичних ликова с прљавом репутацијом и понашају се изазовно. Посебно се истичу пубертетлије и одрасли који никако не могу да изађу из пубертета. Али то је једном годишње, с јесени. Пролазници се мрште и тешка срца говоре: „Истераће своје бубе, па ће се опаметити! Па добра су то деца. То су године, хормони им не дају мира.“

Не, проблем је дубљи. Формулисао бих га на следећи начин: у току последњих година нам се намеће култ нечисте силе, он се нашироко пропагира, постаје модеран и обилато се финансира. Уђите у било коју децу продавницу и погледајте играчке, одећу – с приказима монструма, вештица и вукодлака... Преплавил нас је таква роба. Петогодишња деца се навикавају да живе у миру са „симпатичном нечистом силом“. Малишан моли родитеље да му купе Хаги Вагија – страшног и шармантног.

Немојте моје речи сматрати старачким гунђањем: „Некад тога није било...“ Данашњи култ има своју предисторију. У позном средњем веку и у ново доба дошло је до препорода нездравог интересовања за грчке богове и митске јунаке. Ко су ови богови? У Псалтиру се јасно каже: „Јер су сви богови незнабожаца – демони, а Господ је створио небо“ (Пс. 95, 5).

Хришћанским апологетама из II века било је јасно да се иза паганских богова крију демони. Апологете су обраћале пажњу на неморално порекло такозваних „богова“ и позивале су да се слава узноси Једином истинитом и савршеном Богу. Прошли су векови. У XIX веку је објављен „Фауст“, главни јунак овог дела је почео од нехришћанског тумачења Јеванђеља по Јовану и одмах је склопио договор с Мефистофелом. Притом је демон преварио ученог човека тврдећи за себе: „део снаге сам која вазда жели да створи зло, а увек добро твори“ („Фауст“ у преводу Б. Пастернака, на српски: у преводу Бранимира Живоиновића, прим. прев.). Сатана поприма обличје анђела светлости (2 Кор. 11, 14). То је умало упропастило Фауста и његову вољену Маргариту.

Сто година после „Фауста“ демони су преварили писца у роману „Мајстор и Маргарита“. Мајстор је створио изврнути лик Христа. Испрва је демон Воланд са свитом помагао Мајстору и Маргарити, а кад је узбудљиво безумље нестало, кад су се изгирали колико су хтели, одвели су ове људе у погибел.

Отприлике исте игре са злом видимо и на сликарским платнима. На пример, Врубелови анђели се у суштини не разликују од демона, силама зла се придаје романтично обличје, а силама добра – некаква тешка и злослутна замишљеност. „Нешто анђели поју врло злим гласовима,“ – певао је Владимир Висоцки, као да говори о Врубљевљевим сликама.

Дакле, у ситуацији одрицања од хришћанства долази до мешања добра и зла и до духовне дезоријентације. Истовремено, хришћански аутори и даље имају адекватан доживљај злих духова као наших непријатеља. На пример, у роману Достојевског „Зли дуси“ иза фигуре предузимљивог Петра Верховенског опипљиво стоје зиле зла. Ето због чега поред све напредне културе, оштроумља и умећа да блесне у друштву Петар од самог почетка изазива одвратност. Петар живи по страстима, за њега је распојасаност ђавоиманости – пожељна ствар. Истовремено Верховенског-старијег који посматра испаде свог сина Петруше обузима ужас од његових антихришћанских идеја и од сопственог псеудохришћанског живота. Старац се каје, с месом се чупа из греховног света на који се навикао, ослобађа се демона и поново стиче веру у Јеванђеље.

У роману „Зли дуси“ је такође приказано како интелектуалац Николај Ставрогин саблажњава и упропашћава људе и како његовим поступцима руководи сатана. Кад Ставрогин разговара с архијерејем и кад има могућност да се покаје пред њим, горди дух наводи грешника на циничну причу о сопственим пороцима и злочинима. Није чудо што се Николај после антипокајања обесио као Јуда. Он се није извукао из ћорсокака у који га је одвео сатана, није успео да савлада гордост...

Ово је предисторија култа нечисте силе. Она је важна, због тога што је у другој половини XX

века наступила виртуелна епоха, кад се свако вероучење и религиозна пракса из претходних векова репродукује у блажим, прерађеним варијантама и кад се произвољно меша.

Сад се може комбиновати све и свашта: узимамо нечисту силу и схватамо је у позитивном кључу. И то се сматра стваралачким приступом и креативним тумачењем режисера. На пример, јунак популарног цртаног филма „Шрек“ је добродушни грмаљ огр. Притом су се огрима традиционални називали људождери који су се одликовали високим растом и огромном силом, који су живели у мочварама и шумама и волели да се засладе понеким дететом.

Огр из цртаног филма се пред нама појављује скоро без људождерства (премда Шрек успут помиње да је отац хтео да га поједе). Притом мочвара и одвратна прождрљивост и даље карактеришу Шрека. Уместо људождерства огру Шреку се приписује некомуникативност. Притом се испоставља да је Шрек, припадник нечисте силе угледан друг и муж. Жена му је полуогр, такође симпатичан лик. У цртаном филму нема добра и зла, постоје различите нијансе добро-злог света. Све је релативно. Постоји релативно добро и релативно зло. За апсолутно добро Бога овде нема места.

Виртуелно доба воли да погрешно цитира геније, воли да истакнутом фолклорном лику прида друго значење. Нечиста сила се може приказивати романтичарски, с њом се може кокетирати и у њу се може страшно заљубљивати. Притом ово не постоји само у масовној, већ и у елитној култури. Тим пре што је граница између елитне и масовне културе понекад условна. Неко рок-музику сматра елитном, а неко масовном културом, трећи међу великим мноштвом рокера издвајају елиту и љубитеље маса. За нас је важна друга ствар: у тешким стиливима музике наилазимо на извођаче у облику „монструма рока“, демона. И сценска имена су им одговарајућа, и текстови песама са светогрђем и позивањем злих духова, наилазимо и на „Литаније сатани“. За њих је то само медијски лик, производ за продају. А други се заиста клањају палим духовима, улагују им се и траже њихово покровитељство.

Недавно је свеопшту пажњу привукао покрет готике, засићен демонском романтиком. Мрачни замкови, црна крила, вештице, вампири... приказују се као хероји и доживљавају се као неразумљива, полубесмртна бића која поседују моћну магију. Понекад позитивни јунак по својој вољи „прелази на мрачну страну“ како би

му силе зла помогле да одбрани част и живот у борби против непријатеља.

Погледајмо овај прелаз, не у субкултури, већ у историји ликова са екрана. Дизни је 1959. године приказао лик Мелефисенте из „Успаване лапотице“, као што пише у Пероовој бајци – то је зла вештица чије се чини савладавају љубављу. Две хиљаде четрнаесте године појавио се дизнијевски филм „Малефисента“ у којем је главна јунакиња демоница с роговима. Међутим, првобитно је била добра вила, пострадала је због љубави, постала је озлојеђена, али притом није изгубила привлачност, само што је постала мање рањива.

Вратимо се музици... У динамичној поп-музици чују се исти романтичарски мотиви: „Ти си пали анђео мој, али ја волим другу.“ Ово младић пева својој девојци, „првој љубави“ након што су заљубљени пали у блуд, а затим је напушта заменивши је другом. Речи „пали анђео“ су узете из хришћанства, али су испуњене „постхришћанским“ смислом. Оваквим „палим анђелима“ се минијатурни рогови каче на девојачку главу и тако се врши покушај да се сачува привлачност лика.

Не ради се само о Хелоуину, данас се људима преко масовне и елитне културе често намеће толерантност према нечистој сили. Демони постају „кул“, не тако страшни и гадни и не нарочито непријатељски. Нечиста сила се претвара у занимљивог јунака. И овакав јунак се ни почему не разликује од утицајног гмизавца, његов добар поступак се не разликује посебно од подлости и од испољавања суровог егоизма.

Црква на основу искуства зна да се игре с демонима лоше завршавају. У аскетици постоји појам „игралиште демона“. Тако се назива човек с којим демони кришом успостављају односе, „помажу“, му и повлађују; а затим, кад се добро изиграју, почињу да га „сатиру“. Игра добра представља припрему за злочине. Тужни крај овакве игре уткан је од самог почетка, премда се не открива до извесног времена. Шта ће постати човек који је увучен у култ нечисте силе, чак и ако је сигуран у то да се ради о невиној игри? Да ли ће можда постати игралиште демона?...

Ево због чега актуелно постаје аскетско уздржање од виртуализације демона и од култа добре-зле нечисте силе, од чијег упада нека би нас Господ сачувао!

Са руског Марина Тодић
Преузето са: www.pravoslavie.ru

ТРЕЋИ МАЈ

Над некима се надвио облак сиви,
нечији мајка и отац једва да су живи.
Требао је то бити, обичан школски дан,
свима је постао нешто као, лош сан.

Било је то у једном дану,
лоши меци отиђоше у погрешну страну.
Нечија мајка у сузама се буди, док пита себе:
"Зашто моје чедо метак да уби?"

Отац кришом сузе лије,
не може срце више без мезимице двије.
Дека стално у сузама грца,
што остала је празна њему кућа.

Фудбал да заигра са ким нема,
срце му пуца, горе него стијена.
Бака чува папучице двије,
јер то јој остало од њене балерине миле.

Београд прате облаци сиви,
након вас, ништа да оживи.
Спавајте мирно, ви нисте криви.
Сваки дан, по трианаест бијелих ружа,
оставићемо, у помен ваших душа.

Другари моји више будити се неће,
зато Вас молим упалимо им свијеће.

Аутор:
Анастасија Коралија,
Дубица

АКТУЕЛНОСТИ са интернет презентације епархије горњокарловачке

Исповјест свештенства и свештенмонаштва Епархије горњокарловачке

У првој седмици Часног поста, у петак 03. марта 2023. године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим служио је Литургију Пређеосвећених Дарова у Саборном храму Светог Оца Николаја Мирликијског Чудотворца у Карловцу.

Епископу г. Герасиму саслуживали су: архимандрит мр Наум (Милковић), протопрезвитер – ставрофор Милидраг Стокановић, јеромонах Сава (Јаковљевић), презвитер Бранко Сантрач и протођакон Небојша Анђић.

Прије Литургијског сабрања извршена је Света тајна исповјести свештенства и свештенмонаштва Епархије горњокарловачке, а Свету Тајну Исповјести вршио је протопрезвитер – ставрофор Добривоје Филиповић из епархије осечкопољске и барањске.

По завршетку Пређеосвећене Литургије присутнима се обратио Епископ Герасим говорећи о значају Света Тајне

исповјести како за вјерни народ тако и за свештенике.

Епископ Герасим: Приклонимо наше главе свему што долази од Господа

Дана 07.04.2023. године, када се свечано прославља празник Благовјести, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки господин Герасим служио је Свету Архијерејску Литургију у храму Светог Николаја Мирликијског у Пули.

Његовом преосвештенству саслуживали су: архимандрит мр Наум (Милковић), протопрезвитер-ставрофор Радослав Анђелић, протопрезвитер-ставрофор Горан Петковић, протопрезвитер Јован Галамић и протођакон Небојша Анђић.

Након литургијског сабрања епископ Герасим произнео је бесједу окупљеним вјерницима.

"Ми се данас присећамо догађаја када је Архангел Гаврил благовестио, то јесте објавио благу и радосну

вест Марији Дјеви да ће зачети и родити сина, те му дати име Исус, што значи спаситељ свих. Када је Пресвета Богомајка примила благу вест, она није протуречила него је једноставним речима изговорила: "Ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи Твојој." Управо овим речима Пресвета Богородица је прихватила човечански удео у тајни спасења рода људскога. Прихвативши вољу Божију, Марија Дјева је одбацила своју људску вољу, која је својствена сваком човјеку, те кренула путем извршења плана Божијег.

Исто тако драга браћо и сестре, ми смо позвани да одбацимо своју огреховљену вољу и пратимо вољу Божију како бисмо дошли до нашег коначног циља, а то је обожења човјека. Зато угледајмо се на Пресвету Богородицу и приклонимо наше главе свему ономе што долази од Бога, јер све што од Бога долази нама је на спасење. Амин."

Света Тајна Јелеосвећења у манастиру Пресвете Богородице Тројеручице у Доњем Будачком

У Велику сриједу 12. априла 2023. године, Страсне седмице у манастиру Пресвете Богородице Тројеручице у Доњем Будачком, служена је Света Тајна Јелеосвећења коју је служио Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим. Светој Тајни је присуствовао велики број вјерника са простора цијеле епархије горњокарловачке.

Свето Писмо и црквено Предање нам свједоче древност ове Свете Тајне која се над потребитима обављала још у првим вијековима хришћанства. Она се првенствено служи ради исцјељења душе и тијела, а то видимо по ријечима светог апостола Јакова: Бољује ли ко међу вама? Нека дозове презвитере црквене, и нека се моле над њим, помазавши га уљем у име Господње. И молитва вјере ће спасити болесника, и подигнуће га Господ; и ако је гријехе учинио, опростиће му се. (Јак. 5, 14-15)

Преосвећеном Епископу Герасиму саслуживали су: протопрезвитер – ставрофор Мићо Костић, протопрезвитер – ставрофор Јеленко Стојановић, протопрезвитер – ставрофор Милидраг Стокановић,

протопрезвитер Дарко Дугоњић, јеромонах Саво (Јаковљевић) и презвитер Бранко Сантрач.

По окончању Свете Тајне Јелеосвећења, трудом архимандрита мр Наума (Милковића), приређено је послужење у манастирском конаку за све вјернике.

Празник Васкрсења Господњег у Карловцу

Празник Васкрсења Христовог свечано и торжествено је прослављен 16. априла 2023. године, у Саборном храму Светог Оца Николаја Мирликијског Чудотворца у Карловцу. Светим Евхаристијским сабрањем је началствовао Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим, коме су саслуживали: протопрезвитер – ставрофор Радослав Анђелић, протопрезвитер – ставрофор Милидраг Стокановић, протопрезвитер Дарко Дугоњић, презвитер Саша Лончина и протођакон Небојша Анђић.

Васкршњу посланицу Архиепископа Пећког, Митрополита београдско-карловачког и Патријарха српског Господина Порфирија и свих архијереја Српске Православне Цркве, упућену свештенству, монаштву и свима синовима и кћерима наше

Свете Цркве, прочитао је презвитер Саша Лончина.

По заамвоној молитви епископ Герасим је осветио васкршња јаја и Артос, који су символ Васкрсења Христовог, а по завршетку Свете Литургије свим присутним вјерницима честитао највећи хришћански празник радосним поздравом.

Владика Герасим у обиласку петрињске, глинске и топличке парохije

У сриједу, дана 26. априла 2023. године Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим обишао је грађевинске радове на парохјама петрињској, глинској и топличкој у Архијерејском намјесништву карловачком.

У Петрињи, владика Герасим обишао је радове на храму Светог Спиридона Чудотворца и парохијском дому. Храм Св. Спиридона Чудотворца у Петрињи – На мјесту некадашњег храма минираног 1991. године, изграђује се нови храм који се налази у завршној фази радова. Ускоро се очекује почетак радова на изradi фасаде. Парохијски дом у Петрињи – Зграда парохијског дома у Петрињи тешко је оштећена у земљотресу због чега је категоризована као

објекат са високим степеном оштећења. Након што је Министарство просторног уређења, градитељства и државне имовине донијело ријешење о обнови, ускоро се очекује почетак радова на цјеловитој обнови, а која ће бити финансирана од националних средстава Р. Хрватске. По завршеном обиласку Владика Герасим заједно са петрињским парохом протопрезвитером Сашом Умићевићем упутио се у обилазак храма Св. Оца Николаја на градском гробљу гдје се тренутно се изводе радови на конструктивној обнови храма. Будући да храм представља појединачно заштићено културно добро Р. Хрватске, сви радови се изводе према строгим упутствима и надзором Министарства културе. Након тога посјећен је и храм Св. Пророка Илије у Блињи на коме се изводе радови на конструктивној обнови храма.

У Глини Преосвештени епископ је обишао радове на конструктивној обнови храма Рођења Пресвете Богородице и парохијског дома. Сви радови се такође изводе према строгим упутствима и надзором Министарства културе.

Након посјете Петриње и Глине, владика се упутио у Вргинмост где је обишао новоподигнути храм Сабора Срба Светитеља. Постављем икона и

кандила на иконостас, те алсфалтирањем пјешачких и саобраћајних површина као и постављањем расвјете у порти уређење храма је приведено крају.

Владика Герасим у обиласку Дрежнице

У четвртак 27. априла текуће године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим обишао је радове на обнови храма Рођења Пресвете Богородице у Дрежници.

При вањској обнови храма урађен је кров и фасада на куполи и звонику, те постављена столарија, док је унутар храма одрађена жбука, разведена струја и постављено гријање. Планирани радови за наставак обнове храма су завршавање пода у храму – постављање глазуре, естриха и изолације, постављање иконостаса као и радови на фасади храма.

Храмовна слава на Сушаку

У суботу, 06. маја 2023. године, када молитвено прослављамо подвиге Светог великомученика Георгија, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим началствовао је Светим Евхаристијским сабрањем у храму Светог великомученика Георгија на Сушаку.

Његовом Преосвештенству Епископу Герасиму су саслуживали: протопрезвитер – ставрофор Мићо Костић, протопрезвитер Јован Галамић и протођакон Небојша Анђић.

По заамвоној молитви Преосвештени Епископ Герасим осветио је славске колаче, након чега је освећен мозаик Светог Георгија којег је израдио професор Мирослав Лазовић, а храму придарио господин Милан Ивановић са својом породицом.

Спасовдан на Коларићу

Поводом храмовне славе Вазнесења Господњег, служена је Света литургија на Коларићу. Свету литургију су служили: архимандрит мр Наум (Милковић), протопрезвитер Дарко Дугоњић, домаћин данашње славе презвитер Бранко Сантрач. Архимандрит мр Наум (Милковић) је осветио славско жито и колач те се обратио вјерницима бесједом о значају данашњег празника.

"Својим ученицима и апостолима, Господ је у данашњи дан поручио да остану у Јерусалиму док се не испуни пуноћа Свето Духа и потврда да никада хришћани нису сами, већ их увек кроз Цркву прати и испуњава Благодат Светога

Духа, а та Благодат нас увек држи и води овде на земљи, Благодат без које ништа не би ни битисало, ни живело. Благодат се управо пројављује у Цркви Христовој кроз Свету Литургију и Свете Тајне наше Цркве."

Освећење Крста за храм Светог Николаја Мирликијског у Петрињи

У понедељак, 29. маја 2023. године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим посетио је Петрињу и том приликом осветио Крст за храм Светог Оца Николаја Мирликијског.

Храм Светог Оца Николаја изграђен је 1789. године на православном гробљу у Петрињи. У Другом светском рату храм је био оштећен, а године обнове се наводе 1947, 1985. и 1990. Храм је био у богослужбеној употреби до земљотреса 2020. године када се урушио звоник. Тренутно се на храму изводе радови на конструктивној обнови у оквиру којих је данас након освећења Крста подигнута купола звоника.

Радна акција у манастиру Гомирје

У уторак 30. маја 2023. године изведена је радна акција у манастиру Гомирје.

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г. Герасима, људи добре воље предвођени господином Марком Малићем, стигли су у манастир у јутарњим часовима те након завршене јутарње молитве у храму рођења Светог Јована Крститеља почели са радовима.

У току ове радне акције рађено је на уређењу и кошењу манастирског околиша, припремању огрева, као и ограђивању манастирске баште. Овај несебичан чин је од великог значаја за братство манастира, које је из неизмјерне захвалности домаћински дочекало радну екипу, те припремило храну и пиће за окријеplење током рада.

Празник Педесетнице у Моравицама

У недељу Педесетнице 04. јуна 2023. године, када празнујемо Силазак Светог Духа на апостоле – Духови – Тројице, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим служио је Свету Архијерејску Литургију у храму Светог великомученика Георгија у Српским Моравицама.

Епископу Герасиму су саслуживали: јеромонах Саво (Јаковљевић), протопрезвитер – ставрофор Јеленко Стојановић,

презвитер Саша Лончина и протођакон Небојша Анђић.

Након Свете Евхаристије епископ Герасим се пригодном бесједом обратио вјерницима.

Епископ Герасим у обиласку радова на храмовима у Градини Кореничкој и Крбавици

На Духовски уторак 06. јуна текуће године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим посетио је парохију кореничку.

Том приликом, Његово Преосвештенство Епископ Герасим је у пратњи надлежног пароха кореничког протонамјесника Николе Малобабића обишао радове на обнови храма Светих архангела Михаила и Гаврила у Градини Кореничкој и храма Светог пророка Илије у Крбавици.

Парохијски храм Светих Архангела Михаила и Гаврила у кореничком насељу Градина, саграђен је на темељима старог дрвеног храма 1756. године. Црква је учртана и означена са посветом и на војној карти Хабзбуршке монархије из 1774/75. године. У Другом свјетском рату 1943. године храм је страдао и благодаречи Господу данас доживљава своје Васкрсење уз помоћ парохијана и људи добре воље.

Храм Светог пророка Илије у Крбавици по записима највјероватније датира из 1730. године, мада се у Крбавици свештеник помиње још прије самог храма и то 1712. године. Познато је да је храм Светог пророка Илије нови иконостас добио 1899. године и то годину дана након храма у Градини Кореничкој, који је новим иконостасом уљепшан 1898. године. Храм у Крбавици такође је страдао у Другом свјетском рату, а унутрашњост храма обновљена је 1993. године.

Обнова храма Успења Пресвете Богородице у Утињи

По одобрењу Епархијског управног одбора Епархије горњокарловачке и по благослову Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког господина Герасима, након спољашње обнове храма Успења Пресвете

Богородице у Утињи у 2021. години настављено је и унутрашње уређење храма у Утињи током 2022. и 2023. године. Планирани радови унутрашњег уређења храма и саме обнове су завршени. Стари дотрајали свод од дрвета је замијењен новим, постављена је нова електроинсталација, глазура на хоршу те у дијелу звоника и урађена је санација влагом оштећених зидова, након чега су исти окречени бијелом бојом. За храм је набављен и најнеопходнији имобилијар и наручена је гранитна плоча за гробницу протојереја Владимира Ћеранића.

Радови су финансирани прилозима људи добре воље из Америке и Канаде, којима се овим путем неизмјерно захваљујемо на показаној неизмјерној љубави према храму у Утињи и својој Светој цркви, желећи свима сваки благослов Божији и изобиље Божијих добара, молитвама Пресвете Богородице.

Света Архијерејска Литургија у Карловцу

Дана 02. јула 2023. године, у четврту недељу по Духовима, када наша Света Црква молитвено прославља Светог апостола Јуду, Преподобног Пајсија Великог и Светог Јована шангајског, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки господин Герасим служио је Свету Архијерејску Литургију у храму Светог Оца Николаја Мирликијског у Карловцу.

Преосвећеном епископу саслуживали су: протопрезвитер – саврофор Радослав Анђелић, протопрезвитер Дарко Дугоњић, презвитер Саша Лончина и протођакон Небојша Анђић.

Након Евхаристијског Сабрања, владика Герасим се пригодном бесједом обратио вјерницима.

Пријемни испит за упис у први разред Богословије 2023. године

Пријемни испит кандидата за пријем у Епархију Горњокарловачку одржаће се 27. јула 2023. г. (четвртак) у просторијама Епархијског двора Епархије горњокарловачке, поред Саборног храма на старом тргу у Карловцу, са почетком у 10:00 часова.

Напомена: Потребну документацију доставити на адресу: РР 42, Вјекослава Клаића 4, 47000 Карловац, Р. Хрватска, са назнаком за конкурс.

Све детаље конкурса можете пронаћи на интернет презентацији Епархије www.eparhija-gornjokarlovacka.hr